

Konvencija 48

KONVENCIJA O UTEMELJENJU MEĐUNARODNOG SUSTAVA OČUVANJA PRAVA IZ OSIGURANJA ZA SLUČAJ INVALIDNOSTI, STAROSTI I SMRTI

Opća konferencija Međunarodne organizacije rada koju je u Ženevi sazvalo Upravno vijeće Međunarodnog ureda rada, sastavši se na devetnaestom zasjedanju 4. lipnja 1935., i

odlučivši prihvatiti određene prijedloge u svezi s očuvanjem prava radnika, koji mijenjaju svoje prebivalište iz jedne zemlje u drugu, u postupku stjecanja i očuvanjem stečenih prava iz osiguranja za slučaj invalidnosti, starosti i smrti, a što je prva točka dnevnog reda zasjedanja, i

odlučivši da ovi prijedlozi dobiju oblik međunarodne konvencije; usvaja dvadeset drugog lipnja tisuću devetsto trideset i pete godine sljedeću konvenciju koja se naziva Konvencija o očuvanju mirovinskih prava migranata iz 1935.

I. dio - UTEMELJENJE MEĐUNARODNOG SUSTAVA

Članak 1.

1. Između članica Međunarodne organizacije rada utemeljuje se sustav očuvanja prava u tijeku stjecanja, kao i očuvanja stečenih prava kod ustanova za obvezno osiguranje za slučaj invalidnosti, starosti i smrti (u daljnjem tekstu: »ustanove osiguranja«).

2. Izraz »članice« upotrijebljen u dijelovima II., III., IV. i V. ove Konvencije tumači se kao da podrazumijeva samo članice Međunarodne organizacije rada obvezane ovom Konvencijom.

II. dio - OČUVANJE PRAVA U TIJEKU STJECANJA

Članak 2.

1. Razdoblja osiguranja koja su navršile osobe osigurane kod ustanova osiguranja dviju ili više članica će svaka takva ustanova, neovisno o državljanstvu takvih osoba, zbrajati u skladu sa sljedećim pravilima.

2. Za očuvanje prava u tijeku stjecanja, razdoblja koja se zbrajaju su:

(a) razdoblja uplate doprinosa;

(b) razdoblja u odnosu na koja doprinosi nisu dospjevali, ali tijekom kojih su se prava očuvala na temelju zakona ili drugih propisa prema kojima su navršena;

(c) razdoblja tijekom kojih je isplaćivana novčana naknada iz osiguranja za invalidnost ili starost neke druge članice;

(d) razdoblja u kojima je isplaćivana novčana naknada iz nekog drugog sustava socijalnog osiguranja druge članice, ukoliko bi odgovarajuća naknada, prema zakonima ili drugim propisima koji se primjenjuju na ustanovu koja vrši zbrajanje, očuvala prava u tijeku stjecanja.

3. U svrhe:

i. utvrđivanja je li ispunjen bilo koji uvjet u vezi s kvalificirajućim razdobljem (najkraće trajanje obveze osiguranja) ili s brojem uplata doprinosa koji je propisan za stjecanje prava na posebne povlastice (zajamčeni minimumi);

ii. stjecanja prava;

iii. prava na dobrovoljno osiguranje;

iv. prava na zdravstvenu zaštitu i njegu;

razdoblja koja se zbrajaju su:

(a) razdoblja uplate doprinosa;

(b) razdoblja u odnosu na koja doprinosi nisu dospjevali, ali koja se uračunavaju u kvalificirajuće razdoblje, kako na temelju zakona ili drugih propisa prema kojima su navršena, tako i na temelju propisa ustanove koja vrši zbrajanje.

4. Međutim, u slučaju kad se prema zakonima ili drugim propisima članice, u svrhu utvrđivanja ima li određeni podnositelj zahtjeva pravo na određene povlastice, u obzir uzimaju samo razdoblja navršena u struci koja je obuhvaćena posebnim sustavom, tada će se u smislu stavaka 2. i 3. zbrajati samo razdoblja navršena u odgovarajućim posebnim sustavima osiguranja drugih članica, a u odnosu na članicu koja nema posebnih sustava osiguranja za dotičnu struku, zbrajat će se razdoblja navršena u toj struci prema sustavu osiguranja koji se na nju primjenjuje.

5. Razdoblja uplate doprinosa i s njima izjednačena razdoblja koja su navršena istovremeno kod ustanova dviju ili više članica prilikom zbrajanja se priznaju samo jednom.

Članak 3.

1. Svaka ustanova osiguranja iz koje na temelju zbrojenih razdoblja osiguranja podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu izračunat će iznos takve naknade u skladu sa zakonima ili drugim propisima koji se primjenjuju na navedenu ustanovu.

2. Naknada ili dijelovi naknade koji ovise o vremenu provedenom u osiguranju i koji se utvrđuju isključivo uzimajući u obzir razdoblja navršena na temelju zakona ili drugih propisa koji se primjenjuju na ustanovu koja je dužnik, isplaćuju se bez umanjnja.

3. Naknada ili dijelovi naknade koji se utvrđuju neovisno o vremenu provedenom u osiguranju i koji se sastoje od fiksnog iznosa, postotka plaće koja se uzima u obzir u svrhu osiguranja ili višestrukog prosječnog iznosa doprinosa mogu se umanjiti prema omjeru između razdoblja koja se računaju u svrhu obračuna naknada na temelju zakona ili drugih propisa koji se primjenjuju na ustanovu koja je dužnik i ukupnih razdoblja koja se uračunavaju u svrhu obračuna naknada prema zakonima ili propisima koji se primjenjuju na sve zainteresirane ustanove.

4. Odredbe stavaka 2. i 3. se primjenjuju na svaku potporu, dodatak ili dio mirovine koja se isplaćuje iz javnih sredstava.

5. Raspodjela troškova liječenja i njege nije uređena ovom Konvencijom.

Članak 4.

U slučajevima kad razdoblja osiguranja navršena kod ustanova osiguranja članice ne iznose ukupno dvadeset i šest tjedana, ustanova ili ustanove u kojoj su ona navršena može ili mogu odbiti priznati ikakvu obvezu u pogledu naknade. Razdoblja u odnosu na koja je obveza u pogledu naknade na taj način odbijena se neće uzimati u obzir od strane bilo koje zainteresirane ustanove prilikom primjene umanjnja dopuštenog člankom 3. stavkom 3.

Članak 5.

1. Ako bi, da nema ove Konvencije, osoba koja stekne pravo na naknadu od ustanova za osiguranje barem dviju članica imala pravo dobiti, od bilo koje takve ustanove za razdoblja navršena kod nje, naknadu veću od zbroja naknada na koje ima pravo na temelju članka 3., ona tada ima pravo od te ustanove dobiti dopunsku naknadu u visini razlike.

3. Ako takve dopunske naknade mora isplatiti više ustanova, korisnik ima pravo na najvišu naknadu koju mu je dužna isplatiti bilo koja od njih, a teret tog iznosa se dijeli među njima razmjerno dopunskoj naknadi koju bi dugovala svaka od njih pojedinačno.

Članak 6.

Sporazumom između zainteresiranih članica se može predvidjeti:

(a) obračunavanje naknada na način različit od načina propisanog člankom 3. ali koji, međutim, daje barem rezultat koji je ukupno jednak rezultatu dobivenom primjenom navedenog članka, s time da ukupan iznos dospjelih naknada nikad ne bude niži od najviše naknade koju je dužna isplatiti bilo koja od ustanova za osiguranje za razdoblja navršena kod nje;

(b) mogućnost da se ustanova osiguranja jedne članice oslobodi od obveze prema osiguraniku i osobama koje on uzdržava tako da ta ustanova isplati, ustanovi osiguranja druge članice kojoj je on pristupio, kapital koji predstavlja prava u tijeku stjecanja u trenutku kad je on otišao iz te ustanove, pod uvjetom da ta druga ustanova pristane na to i da se obveže upotrijebiti kapital u svrhu pokrića prava;

(c) ograničenje ukupne naknade priznate od strane ustanova osiguranja članica na iznos koji je dužna isplatiti, na temelju zbrojenih razdoblja osiguranja, ustanova na koju se primjenjuju najpovoljniji zakoni i drugi propisi.

Članak 7.

Od podnositelja zahtjeva se ne smije tražiti da svoj zahtjev za naknadu podnese više od jednoj od ustanova osiguranja kojima je pripadao. Ta ustanova će onda obavijestiti druge ustanove navedene u zahtjevu.

Članak 8.

U svrhu konverzije iznosa izraženih u valuti druge članice, kod obrade zahtjeva za naknadu ustanove osiguranja primjenjuju odnos između dvije valute kakav je bio prvog dana tromjesečja, tijekom kojeg je zahtjev podnesen, na glavnom deviznom tržištu članice u čijoj je valuti iznos izražen. Međutim, sporazumom između zainteresiranih članica može se utvrditi drugi način konverzije.

Članak 9.

Svaka članica može odbiti primijeniti odredbe ovog Dijela Konvencije u svojim odnosima sa članicom čiji zakoni i drugi propisi ne osiguravaju rizik za koji se zahtijeva naknada.

III. dio - OČUVANJE STEČENIH PRAVA

Članak 10.

1. Osobe koje su bile osigurane u ustanovi osiguranja određene članice, kao i osobe koje oni uzdržavaju imaju pravo na sve naknade na koje su stekli pravo na temelju svog osiguranja u cijelosti:

(a) ako prebivaju na području te članice, bez obzira na njihovo državljanstvo;

(b) ako su državljani te članice, bez obzira na njihovo prebivalište.

2. Međutim, potpore, dodaci i dijelovi mirovine koji se plaćaju iz javnih sredstava mogu se uskratiti osobama koje nisu državljani članice.

3. Osim toga, u razdoblju od pet godina nakon stupanja ove Konvencije na snagu, članica može pridržati pravo isplate bilo kakve potpore, dodatka ili dijela imovine koji se plaćaju iz javnih sredstava državljanima članica s kojima je sklopila dodatne ugovore u tom smislu.

Članak 11.

1. Mirovine na koje je pravo očuvano na temelju članka 10. ne mogu se zamijeniti jednokratnim isplata iznosa koji su manji od njihove temeljne vrijednosti.

2. Međutim, ustanova osiguranja koja je dužnik može zamijeniti mirovine čiji su mjesečni iznosi neznatni jednokratnim isplata iznosa obračunatih prema zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju na navedenu ustanovu, pod uvjetom da se navedeni iznosi ne umanjuju zbog boravka u inozemstvu.

Članak 12.

1. Odredbe zakona ili drugih propisa članice koji dopuštaju umanjenje ili obustavu naknada ako zainteresirana osoba istovremeno ima prava na druga davanja iz socijalnog osiguranja ili je zaposlena i po toj osnovi ima obvezno osiguranje, mogu se primjenjivati na korisnike iz ove Konvencije u odnosu na naknade dospjele na temelju sustava osiguranja druge članice ili u odnosu na zaposlenje na području druge članice.

2. Međutim, odredbe koje dopuštaju umanjenje ili obustavu u slučaju istovremenih naknada u odnosu na isti rizik ne primjenjuju se na naknade na koje je pravo stečeno u skladu s Dijelom II. ove Konvencije.

Članak 13.

Ustanova osiguranja koja je dužna isplatiti naknade na temelju ove Konvencije može izvršiti isplatu svim osobama koje imaju pravo na takvu naknadu u valuti svoje zemlje.

IV. dio - MEĐUSOBNA ADMINISTRATIVNA POMOĆ

Članak 14.

1. Vlasti i ustanove osiguranja svake članice moraju pružiti pomoć ustanovama drugih članica u istom opsegu kao da primjenjuju svoje vlastite zakone i druge propise koji se odnose na socijalno osiguranje, a naročito moraju, na zahtjev ustanove bilo koje članice, izvršiti provjere i liječničke preglede potrebne kako bi se utvrdilo ispunjavaju li osobe koje primaju naknade na teret te ustanove uvjete za takve naknade.

2. Ako se dotične članice drukčije ne sporazume, troškovi koje treba naknaditi za na taj način pruženu pomoć utvrđuju se prema cjeniku ustanove ili vlasti koja je pružila pomoć ili, ako nema takvog cjenika, prema stvarnim troškovima.

Članak 15.

Svako oslobođenje od plaćanja pristojbi priznato zakonima ili drugim propisima neke članice u odnosu na isprave dostavljene njenim vlastima ili ustanovama osiguranja primjenjuje se i na odgovarajuće isprave dostavljene u vezi s primjenom ove Konvencije vlastima ili ustanovama osiguranja bilo koje članice.

Članak 16.

Uz pristanak nadležne središnje vlasti zainteresiranih članica, ustanova osiguranja koja je obvezna isplatiti naknadu korisniku s prebivalištem na području druge članice može, prema uvjetima dogovorenim između dvije ustanove, prenijeti obvezu isplate te naknade u njezino ime na ustanovu osiguranja u mjestu prebivališta korisnika.

V. dio - DJELOVANJE MEĐUNARODNOG SUSTAVA

Članak 17.

Svaka članica koja na datum ratifikacije ove Konvencije nema ustrojen takav sustav obvezuje se da će u roku od dvanaest mjeseci od tog datuma ustrojiti:

(a) obvezni sustav osiguranja prema kojem najveći dio osoba zaposlenih u industrijskim i trgovačkim poduzećima stječe pravo na mirovinu najkasnije sa šezdeset i pet godina života; ili

(b) obvezni sustav osiguranja za slučaj invalidnosti, starosti i smrti kojim će biti obuhvaćen znatan udio osoba zaposlenih u industrijskim i trgovačkim poduzećima.

Članak 18.

1. Svaka članica mora postupati s državljanima drugih članica jednako kao sa svojim državljanima kako u odnosu na obvezu osiguranja tako i u odnosu na naknade iz osiguranja, uključujući svaku potporu ili dodatak ili dio mirovine koji se isplaćuju iz javnih sredstava.

3. Međutim, svaka članica može ograničiti pravo na bilo kakvu potporu, dodatak ili dio mirovine koji se isplaćuju iz javnih sredstava i priznaju isključivo osiguranicima koji su navršili propisanu dob na dan stupanja na snagu zakona ili drugih propisa o obveznom osiguranju, na način da ga prizna samo svojim državljanima.

Članak 19.

Odredbe ove Konvencije se mogu derogirati sporazumima između članica koji ne diraju prava i obveze članica koje nisu stranke sporazuma i koje izričito predviđaju očuvanje prava u tijeku stjecanja i stečenih prava pod uvjetima koji su, ukupno uzevši, barem jednako povoljni kao i uvjeti predviđeni ovom Konvencijom.

Članak 20.

1. Radi pružanja pomoći članicama pri primjeni ove Konvencije pri Međunarodnom uredu rada se osniva Povjerenstvo koje se sastoji od po jednog predstavnika svake članice i od tri osobe koje će imenovati predstavnici vlada, poslodavaca i zaposlenika u Upravnom vijeću Ureda. Povjerenstvo donosi svoj poslovnik.

2. Na zahtjev jedne ili više zainteresiranih članica, Povjerenstvo će, vođeno načelima i ciljevima ove Konvencije, donositi preporuke o načinu njezine primjene.

Članak 21.

1. Ako, prije stupanja ove Konvencije na snagu, neko mirovinsko davanje nije bilo priznato ili je obustavljena isplata mirovine zbog prebivališta zainteresirane osobe u inozemstvu, ta mirovina će se priznati ili će se isplata mirovine nastaviti u skladu s ovom Konvencijom od datuma kada ona stupi na snagu za dotičnu članicu.

2. Prilikom primjene ove Konvencije uzimaju se u obzir razdoblja osiguranja prije njenog stupanja na snagu, ako bi ta razdoblja bila uzeta u obzir da je ova Konvencija bila na snazi tijekom tih razdoblja.

3. Na zahtjev zainteresirane osobe zahtjevi riješeni prije stupanja na snagu ove Konvencije će se, osim ako nisu riješeni jednokratnom isplatom, revidirati. Revizija neće obuhvatiti isplate zaostataka ili povrata naknada za razdoblja prije stupanja ove Konvencije na snagu za dotičnu članicu.

Članak 22.

1. Otkazivanje ove Konvencije od strane članice ne oslobađa ustanovu osiguranja te članice njenih dugova u odnosu na potraživanja koja su dospjela prije nego je otkaz proizveo pravni učinak.

2. Prava u postupku stjecanja koja su očuvana u skladu s ovom Konvencijom neće prestati zbog njenog otkazivanja: njihovo daljnje očuvanje u razdoblju nakon datuma kada ova Konvencija prestaje biti na snazi uredit će se zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju na zainteresirane ustanove.

VI. dio - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 23.

Formalne ratifikacije ove Konvencije priopćavaju se glavnom ravnatelju Međunarodnog ureda rada radi registracije.

Članak 24.

1. Ova Konvencija obvezuje samo one članice Međunarodne organizacije rada čije su ratifikacije registrirane kod glavnog ravnatelja.

2. Ona stupa na snagu dvanaest mjeseci od datuma kada su kod glavnog ravnatelja registrirane ratifikacije dviju članica.

3. Nakon toga, ova Konvencija stupa na snagu u odnosu na svaku članicu dvanaest mjeseci nakon datuma registracije njene ratifikacije.

Članak 25.

Čim ratifikacije dviju članica Međunarodne organizacije rada budu registrirane u Međunarodnom uredu rada, glavni ravnatelj Međunarodnog ureda rada će to notificirati svim članicama Međunarodne organizacije rada. On će im također notificirati registraciju svih ratifikacija koje mu naknadno priopće članice Organizacije.

Članak 26.

1. Članica koja je ratificirala ovu Konvenciju može je otkazati nakon proteka razdoblja od pet godina od datuma kada je Konvencija stupila na snagu, aktom kojeg dostavlja glavnom ravnatelju Međunarodnog ureda rada radi registracije. Takav otkaz proizvodi pravni učinak godinu dana nakon datuma kada je registriran.

2. Svaka članica koja je ratificirala ovu Konvenciju, i koja u roku od godine dana nakon proteka razdoblja od pet godina iz prethodnog stavka ne otkáže Konvenciju prema odredbi ovog članka, bit će obvezana za još jedno razdoblje od pet godina, a nakon toga može otkazati ovu Konvenciju po proteku svakog novog razdoblja od pet godina prema uvjetima predviđenim u ovome članku.

Članak 27.

Kada to bude smatralo potrebnim, Upravno vijeće Međunarodnog ureda rada podnijet će Općoj Konferenciji izvješće o primjeni ove Konvencije i razmotrit će potrebu uvrštavanja pitanja njene potpune ili djelomične revizije na dnevni red Konferencije.

Članak 28.

1. Ako Konferencija usvoji novu konvenciju, koja bi ovu Konvenciju revidirala u cijelosti ili djelomično, tada, ukoliko novom konvencijom ne bi bilo drukčije određeno:

(a) ratifikacija nove revidirajuće konvencije od strane članice znači ipso iure otkazivanje ove Konvencije bez obzira na odredbu članka 12., ako, i kada nova revidirajuća konvencija stupi na snagu;

(b) od datuma kada nova revidirajuća konvencija stupi na snagu, ova Konvencija prestaje biti otvorena za ratifikaciju članicama.

2. Ova Konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su je ratificirale, a koje nisu ratificirale revidirajuću konvenciju.

Članak 29.

Engleski i francuski tekst ove Konvencije jednako su vjerodostojni.